INŽINIERIAUS KELIAS

PIRMOJO LIETUVIŲ INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIMO WÜRZBURGE PROGA

1946. II. 23–24

NR. 1

NŽINIERIŲ IR TECHNIKŲ DRAUGIJOS WÜRZBURGE LEIDINYS

DARBŲ PROGRAMA

I. Vasario mėn. 23 d. (šeštadienį)

1. Veliavos pakėlimas . . . . . 7,00 val.
2. Pamaldos už mirusius inžinierius . . . . . 7,30 val.
3. Iškilmingas suvažiavimo posėdis . . . . . 9,00 val.
   a) Atidarymo žodis ir himnas
   b) mirusiųjų inžinierių pagerbimas
   c) garbės prezidiumo kvietimas
   d) darbo prezidiumo kvietimas
   e) sveikinimai.
4. Apžiūrėjimas Stovyklos Dirbtuvių ir įrengimų . . . . . 10,30 val.
   a) auto-mechaninės dirbtuvės
   b) mechaninės stalių dirbtuvės
   c) šoferių kursų mokomoji klasė
   d) elektromonterių kursų mokomoji klasė
   e) skalbyklos
   f) vaikams virtuvė ir valgykla
   g) vaikams karuselė
   h) sporto halė.
5. Darbo posėdis . . . . . 13,00 val.
   a) pranešimas — paskaita
   b) pranešimai veikiančių Inžinierių Draugijų ir kolektyvų
   c) pranešimai iš kitų stovyklų
   d) principinis svarstymas įsteigti centrinę Inzinierių Draugiją
   e) Draugijos statuto projekto svarstymas
   f) centrui vietos nustatymas
   g) vadovaujamųjų organų (centro valdybos, revizijos komisijos, amatininkų sekcijų vadovų) arba organizacinės komisijos rinkimai
   h) techniško laikraščio ir žurnalo leidimo klausimas
   i) technikinės literatūros leidimo klausimas
   k) rezoliucijų redakcija
   l) klausimai ir sumanymai.

   PASTABA: Darbo posėdis bus tesiamas kitą dieną.
6. Vėliavos nuleidimas . . . . . 18,00 val.
7. Spektaklis: Sofijos Čiurlionienės „Aušros Sūnūs“ 4 v. drama 19,00 val.

II. Vasario mėn. 24 d. (sekmadienį)

1. Vėliavos pakėlimas . . . . . 8,00 val.
2. Darbo posėdžio tąsa . . . . . 8,30 val.
3. Dalyvavimas lietuvių stovyklos bendrose pamaldose . . . 10,30 val.
4. Darbo posėdžio tąsa . . . . . 13,00 val.
5. Iškilmingas suvažiavimo uždarymas . . . . . 16,00 val.
   a) rezoliucijų priėmimas
   b) Lietuvos Himnas.
6. Vėliavos nuleidimas . . . . . 18,00 val.
7. Pobūvis — alutis . . . . . 19,00 val.

N/1070 2. 46 350

I N Ž I N I E R I A U S Nr. 1
K E L I A S 1946 M. VASARIO 23 D.

INŽINIERIŲ IR TECHNIKŲ D-JOS WUERZBURGE NEPERIODINIS LEIDINYS

SVEIKINAME COLLEGAS INŽINIERIUS ATVYKUSIUS Į PIRMĄJĮ LIETUVIŲ INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIMĄ Š.M. VASARIO 23-24 D.D. WUERZBURGE IR LINKIME SĖKMINGO DARBO.

Lietuvių Inžinierių ir Technikų
Draugija Wuerzburge

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIMO PROGA LINKIME INŽINIERIAMS PASISEKIMO SUVAŽIAVIME IR NENUILSTAMO DARBO RUOŠIANTIS POKARINĖS LIETUVOS ATSTATYMUI.

Wuerzburgo Stovyklos Lietuvių
Komitetas

LEIDĖJŲ ŽODIS SKAITYTOJAMS IR BENDRADARBIAMS.

Lietuviai tremtiniai inžinieriai, kaip ir visi tremtiniai lietuviai, gyvena jau ne trumpą laiką svetimoje šalyje nepavydėtiną benamių gyvenimą, neturi specialybę atitinkančio pastovaus darbo, visi prarado karo sukūriuose ne tik savo turtą, bet ir kartu anksčiau turėtą techniškos literatūros lobyną. Be literatūros, be mokslo, be darbo techniškos darbuotojas negali daryti pažangos, kurios reikalauja pats dabarties ir ateities gyvenimas bei laukiantieji pokarinės Lietuvos atstatymo darbai. Šiuo laiku įsigyti svetimomis kalbomis techniškos literatūros bei žurnalų nėra galimybių, o lietuviškosios dar nesuskubta išleisti, nors šiaip bendro pobūdžio lietuviškos literatūros bei laikraščių išeivijoje apstu.

Wuerzburgo lietuvių Inž.ir Techn.Draugija, nežiūrint į sunkias aplinkybes, ryžosi šia kryptimi, bent Wuerzburgo ir jos artimų apylinkių bare, pradėti pirmuosius žingsnius, pradėjus leisti techniską ir profesinį neperiodinį leidinį "Inžinieriaus Kelias". Tuo nenorima atstovauti visos mūsų profesijos išeivijoje, - norima tik pagal esamus galimumus tarpusavy pasidalinti techniškomis žiniomis, bent dalinai atvaizduoti lietuvių inžinierių ir šiaip technikos darbuotojų gyvenimą išeivijoje ir aptarti savo profesinius reikalus.

Pirmasis "I.K." informacinio pobūdžio numeris išleidžiamas pirmojo Lietuvių Inžinierių suvažiavimo Wuerzburge proga.

Šia proga kviečiame visus collegas inžinierius ir šiaip technikos darbuotojus prie mūsų pradėto darbo prisidėti straipsniais, moksline medžiaga, informacijomis apie techniškąją veiklą išeivijoje ir visame pasaulyje bei šiaip praktiškais patarimais.

INŽINIERIAUS KELIAS.

I n ž i n i e r i a u s K e l i a s - kūrybos, darbo, pareigos ir atsakomybės kelias. Inžinierius - kūrėjas, organizatorius, visuomenininkas ir darbininkas.

Inžinierius kaipo kūrėjas turi būti tinkamai visapusiškai išsilavinęs, nes jam tenka sudarinėti projektus įvairiose srityse, pvz., susisiekimo srity: reguliuojant upes, statant uostus, autostradas, tiltus ir pravedant plentus; statant viešuosius pastatus: bažnyčias, ligonines, sanatorijas, muziejus, teatrus, sporto hales, stadionus bei plaukiojimo baseinus, mokyklas ir bibliotekas, geležinkelių ir auto stotis, pelningus ir gyvenamus namus, vilas ir poilsio vietas; miesto planavimo srity: perplanuojant senus miestus, naujus steigiant ir augančius plečiant, parkus ir sodus pritaikant žmonių poilsiui, skoniui ir patogumui; vėl gi pramonės įmonių ir jų mašinų statyboje: mašinaspritaikant technologinėms gamybos sąlygoms, jas pritaikant patogiam darbui, įmonėje mašinas išdėstant darbo eigos ir šviesos atžvilgiu, garantuojant saugumą ir t.t.

Nepakanka inžinieriui gerai teoretišką ir praktišką savo specialybės mokslą išeiti. Jis turi turėti savyje kartu ir k ū r ė j o - m e n i n i n k o e s t e t o gyslelę, t.y., turi turėti gerą estetinį skonį, jausti meniškai malonias visų akiai masių proporcijas ir formas; turi mokėti priderinti savo projektuojamus pastatus prie jau esamos aplinkumos ir prie gamtovaizdžio; turi išnaudoti visą turimą gamtos ir aplinkumos grožį, prisiderinti prie žemės paviršiaus reljefo, medžių masyvų bei atskirų medžių grupių ir prie įvairių vandens šaltinių. Negana tinkamai sukurti ir atvaizduoti popieriuje, nepakanka kūrinį konstruktyviškai išpildyti, tinkamiausiai pritaikinti jį paskirčiai ir patogumams, bet lygiai svarbu jį įkurdinti ir priderinti gamtos, medžių ar miesto gatvių aplinkumoje. Prieš kurdamas turi daug kartų vietovę apžiūrėti ir įvertinti jos išvaizdą visais metų laikotarpiais, turi savo kūrinį skoningai priderinti prie aplinkumos tuo ją papuošdamas, praturtindamas, bet nesugadindamas.

Nei vienos gi kitos profesijos kūrėjo darbai ir kūriniai tiek nėra vieši, nestovi tiek daug metų ir amžių - juos mato kasdien gyventojai, svetimų kraštų ir tautų įvairaus išsilavinimo ir kultūros žmonės. Inžinieriaus sukurti ir įvykdyti kūriniai visą gyvenimą matomi, visiems prieinami ir turi būti malonūs akiai; bet jeigu jie nuolat bado akis savo neskoningumu, griozdiškumu ir nesiderina prie aplinkumos, - tada ir pastatai ir pati aplinkuma mažiau vertinama. Jeigu pastatai pilnumoje derinasi su gamtos ir žemės reljefo aplinkuma, tada apylinkė darosi dar malonesnė akiai, rami ir jauki, linksma ir neužmirštama ne tik gimtinės žmogui, bet ir svečiui - turistui. Yra inžinierių, kurie to įvertinti nesugeba ar nenori kreipti į tai dėmesio, manydami, "kas man iš to naudos - svarbu praktiška, naudinga ir pelninga". Ne, inžinierius taip neprivalo galvoti, o juo labiau daryti, nes visa darniai ir skoningai išpildant, ta nauda ne tik jam su kaupu grįžta, bet kartu turtina apylinkę, auklėja žmonių skonį ir mielai lankoma svečių - turistų, o tada tos naudos nietiesioginiai sulaukia ir visi ten guvenantieji.

Inžinieriu. turi būti žinomos ir pažįstamos visos gyvenimo sritys, visų kitų profesijų darbo sąlygos ir reikalai,pvz.,

mokslo žmonių, mokytojų ir mokinių, ligonių ir personalo, kaliautojų, įvairių amatininkų, maldininkų, pramogų mėgėjų, įmonių ir darbininkų. Jam turi būti aiški visų profesijų, įstaigų ar įmonių darbo eiga; darbo našumo, higienos, saugumo, nuotaikų ir patogumų reikalavimai. Pvz., projektuojant ligoninę turi būti žinoma viso ligonių gydymo eiga, nuo ligonio atvežimo ligi jo išėjimo iš ligoninės, ligų rūšys, sunkiai sergančių ligonių reikalavimai, gydymo personalo reikalavimai ir darbo eiga. Ir dienos šviesos ir oro turi būti pakankamai, svetimi garsai ligonį neturi erzinti, patogūs būdai ligoniams transportuoti iš kambario į kambarį, iš auksto į aukštą, patogumai ligonius higieniškai užlaikyti, operuoti, gydyti, slaugyti ir maitinti. Jam turi būti žinomi mažų vaikų ir moterų sunkiai sergančių ir gyjančių reikalavimai. Planuodamas patalpas turi žinoti įvairias smulkias baldų ir įrengimų išmatavimus ir normas, pvz., grindų plotonormas įvairiems gydymo įrengimams, aparatams, lovoms, stalams, kėdėms, spintoms ir kitiems baldams; kubatūros normas ligoniams ir gydymo personalui, šildymo normas, vėdinimo galimybes, specialių ir ligonių patalpų naktinio metu apšvietimo reikalavimus.

Visos profesijos gyvenime yra reikalingos ir naudingos, viena profesija be kitos negali apsieiti bei dirbti, bet inžinierius su savo įrenginais visur turi ateiti pirmas, viską suorganizuoti statybai, pastatyti, įrengti ir atiduoti patogiam naudojimui kitų profesijų reikalams, visuomenės įstaigoms ar gamybos įmonėms. Kiekvieną naują darbą pradedant, organizuojant, pvz., plečiant ir tobulinant susisiekimą, gamindamas, gerinant ir įvedinant kasdieninės apyvokos ir specialius reikmenis, apavą ir rūbus, maistą ir gėrimus, - pirmoj eilėje reikalinga inžinieriaus kūryba, darbas ir organizacija pastatoms statyti, mašinoms konstruoti ir į gamybą palengvinti. Todėl inžinierius turi būti geras ir sumanus o r g a n i z a t o r i u s ir statyboje ir įmonėje ir šiaip gyvenime.

Inžinieriai turi būti nesvetima ir teisės ir administracijos sritis. Ne visvien jam kaip tvarkoma bendruomenės ir visuomenės, šeimos ir tautos, valstybės ir pasaulio ekonominiai bei politiniai reikalai. Jo išradimai ir darbai, visi gerai žinome, gali būti panaudoti ne tik gyvenimui kurti, jam gerinti, bet ir griauti. Todėl ne visvien tos profesijos žmonėms kaip visuomeninis gyvenimas tvarkomas ir vairuojamas. Jis turi būti v i s u o m e n i n i n k a s, turi atskirti gerą politiką nuo blogos, turi paremti taikingos visuomenės pusę ir sąjūdžius; bet niekados: anarchiją, imperializmą, šovinizmą ir gruobuonišką politiką, žmogaus asmenybės nuvertinimą - kaip automato, kaip daikto panaudojimą. Savaime aišku, jam turi būti dėl to svarbu, kad jo darbai ir išradimai, jo įrengimai ir pagamintos susisiekimo priemonės nebūtų naudojamos staigiam visos gyvenimo kūrybos sugriovimui ir, pagaliau, pačių žmonių naikinimui. Priešingai, visa turi būti naudojama taikai apsaugoti nuo blogos valios politikos, sąjūdžių, valstybių ir žmonių; turi tarnauti žmogaus kultūriniam ir dvasiniam lygiui kelti, gyvenimo lengvinimui. Tad mūsų visa kūryba ir darbai turi būti skiriami taikai, kultūros ir gerbūvio pažangai, bet ne atžangai.

Iš to viso ir seka inžinieriaus didžiulė atsakomybė prieš visuomenę už savo tinkama linkme pakreiptą kūrybą, organizaciją ir darbą. Inžinierius ir asmeniškai yra už kiekvieną savo atliktą darbą a t s a k o m i n g a s daugiau negu kitos

profesijos žmogus, jis atsakingas visą laiką už savo įvykdytų pastatų, įrengimų pastovumą, saugumą, pvz., tegul tik sugriūva tiltas, teatras ar bet koks pastatas ar įrengimas - aišku, už tai inžinierius pagal įstatymus atsako: projekto autorius - konstrukcijoje ar skaičiavime padaręs klaidą; vykdantis technikinę priežiūrą, netinkamai darbą atlikęs ar natinkamas ar blogas statybos medžiagas panaudojęs ir t.t. Užtat inžinierius visada turi tiksliai, atydžiai ir kritiškai atlikti tyrinėjimus, skaičiavimus, projektus ir konstrukciją, statybos vykdymą, parinkti geras ir tinkamas statybos medžiagas, patenkinti kitų profesijų darbuotojų reikalavimus ir įtikti visuomenės skoniui. Taip pat inžinierius kurdamas turi atkreipti dėmesį ir į žmonių ekonominius, krašto ir valstybės reikalą, turi numatyti visą tolimą ateitį tiek pramonės, tiek kultūros, tiek susisiekimo augimą, išsivystymą ir t.t. Jo kūrinys turi tarnauti ne vien tai dienai ar keliems metams, bet keliasdešimčiai ir šimtams metų.

Negana to, kad inžinierius turi būti visapusiškai išsilavinęs ir atsakomingas, jis turi daug dirbti. Kad jo profesijos mokslas yra sunkus, daug proto įtempimo ir rankų darbo reikalaująs, visi tai žino ir pripažįsta, o baigęs mokslus taip pat turi daug dirbti ir protu ir fiziškai. Naujai kurdamas, projektą ruošdamas turi: eiti, važiuoti, tyrinėti, gręžinus vykdyti, statybos medžiagas bandyti, kritiškas išvadas daryti, gerai viską apgalvoti, po to matematiškai, statiškai ir ekonomiškai apskaičiuoti, tiksliai braižyti - suprojektuoti, statybos darbus prižiūrėti, tinkamomis ir geromis statybos medžiagomis pasirūpinti bei jas atgabenti. Jis turi išpildyti ir kitų žinybų reikalavimus ir turėti reikalą su prekybininkais ir pramoniininkais, rangovais, meistrais, amatininkais ir darbininkais. Dažnai statybos ir gamybos metu turi ginti darbininkų reikalus, jų aprūpinimą ir atlyginimą, jų poilsį ir visuomet rūpintis ir žiūrėti gyvybės saugumo reikalus.

Tad inžinierius glaudžiai bendradarbiauja su visuomene, o ypač tikrai atjaučia ir supranta darbo specialistų, meistrų, amatininkų ir darbininkų darbą ir bendrus jų reikalus. Jis yra pats darbininkas, darbininkų vadovas, globėjas, jų darbo ir gyvenimo sąlygų lengvintojas. Geri meistrai, amatininkai ir specialistai, o taip pat ir darbininkai savo keliu yra jo kūrinių - projektų išpildytojai - įvykdytojai; tiksliai ir gerai darbą atlikdami lengvina ir jo sunkius uždavinius. Todėl inžinierius gerbia darbo specialistus ir gerus darbininkus. Jo žinių dėka jie savo specialybės yra išmokę ir tobulėja. Inžinierius negali būti darbininkų, darbo jėgos išnaudotojas, jų skriaudėjas.

Nors viską kas paminėta visiems yra žinoma, kad inžinierius yra daug dirbęs, atsakomingas kūrėjas, nenuilstamas ir sumanus organizatorius, vis dėlto praėjusiais laikais daug kur ne visai tinkamai buvo įvertintas ir atlygintas, palyginus su kitomis profesijomis, kurios visai nepasižymi savo kūrybiškumu ir pan. Pasitaiko taip pat, kad čia ištrėmime kai kas iš mūsų visuomenės dažnai dirbančių inžinierių ir šiaip technišką darbą dirbančiųjų neįvertina, nesuprasdami inžinierių atliekamo naudingo visiems stovyklos gyventojams darbo, dažnai dirbančių be jokio atlyginimo. Juk visose aparėdytose ir išgriautose stovyklose visi patogumai, apšildymas, kūdai, skalbyklos, namų remontai atlikti inžinierių iniciatyva ir

technikos darbuotojų darbu.

Inžinierius nėra materialistas, nes jis pažįsta gerai darbo žmonių vargus ir gyvenimą, jis žino taip pat, kad savo žinias gavo iš tėvų sunkiai uždirbto pinigo, tautos ir valstybės dar daugiau tam paaukotų lėšų, - todėl jo pareiga ir didžiausias nėras - įgytas žinias, patyrimą ir darbą atiduoti visiems lietuviams tremtiniams. Jam yra svetima mokslo spekuliacija. Inžinierius nenori ir negali būti tinginys, apsileidęs ir be darbo. Jis buvo, yra ir liks darbininkas ir organizatorius. Jis neprivalo, pasinaudodamas stovyklos sąlygomis, dykinėti, ar šiaip neproduktingai laiką leisti, jis turi nuolatos pats mokslintis, kurti ir eiti pažangos keliu mūsų tautos ir Lietuvos gerovei bei ruoštis būsimos Lietuvos atstatymui.

Dipl.inž.K.Krulikas

PRAKTIŠKI SKAIČIAVIMAI STATYBOJE.

Lietuvos statybos meistrai turėjo tokius apytikrius praktiškus skaičiavimo būdus:

I. Gyvenamų namų - angų perdengimams medinių sijų profiliams nustatyti:

Pav., turimas perdengimo angos dydis 4 m, paverčiamas į decimetrus, t.y., 4 . 10 dcm = 40 dcm.; dalinama pusiau, atimamas skaičius 2 ir gaunamas medinės sijos aukštis jau centimetrais, t.y., 40 : 2 = 20 - 2 = 18 cm. Imant sijos aukščio ir pločio santykį h : b = 7 : 5, gaunamas medinės sijos plotis centimetrais, t.y.,/18 . 5/ : 7= = apytikriai 13 cm. Mažoms angoms, pav., iki 2 m dydžio, skaičius 2 neatimama.

II. Šiaudais dengto stogo gegnių ilgiui nustatyti:

Pav., jeigu namo plotis su sienų storumu yra 8,00 m; padalinus iš 6 ir paėmus 4 dalis, gaunamas gegnių ilgis, t.y., 8,00 m : 6 = 1,~~25~~ 33 m; 1,~~25~~ 33 m × 4 = 5,~~00~~ 32 m gegnių ilgis. 2/3!

/Pagal inž.A.Š. nurodymus užrašė K.K./

GELEŽINIŲ I NP IR MEDINIŲ SIJŲ PROFILIAMS PARINKTI

N O M O G R A M A

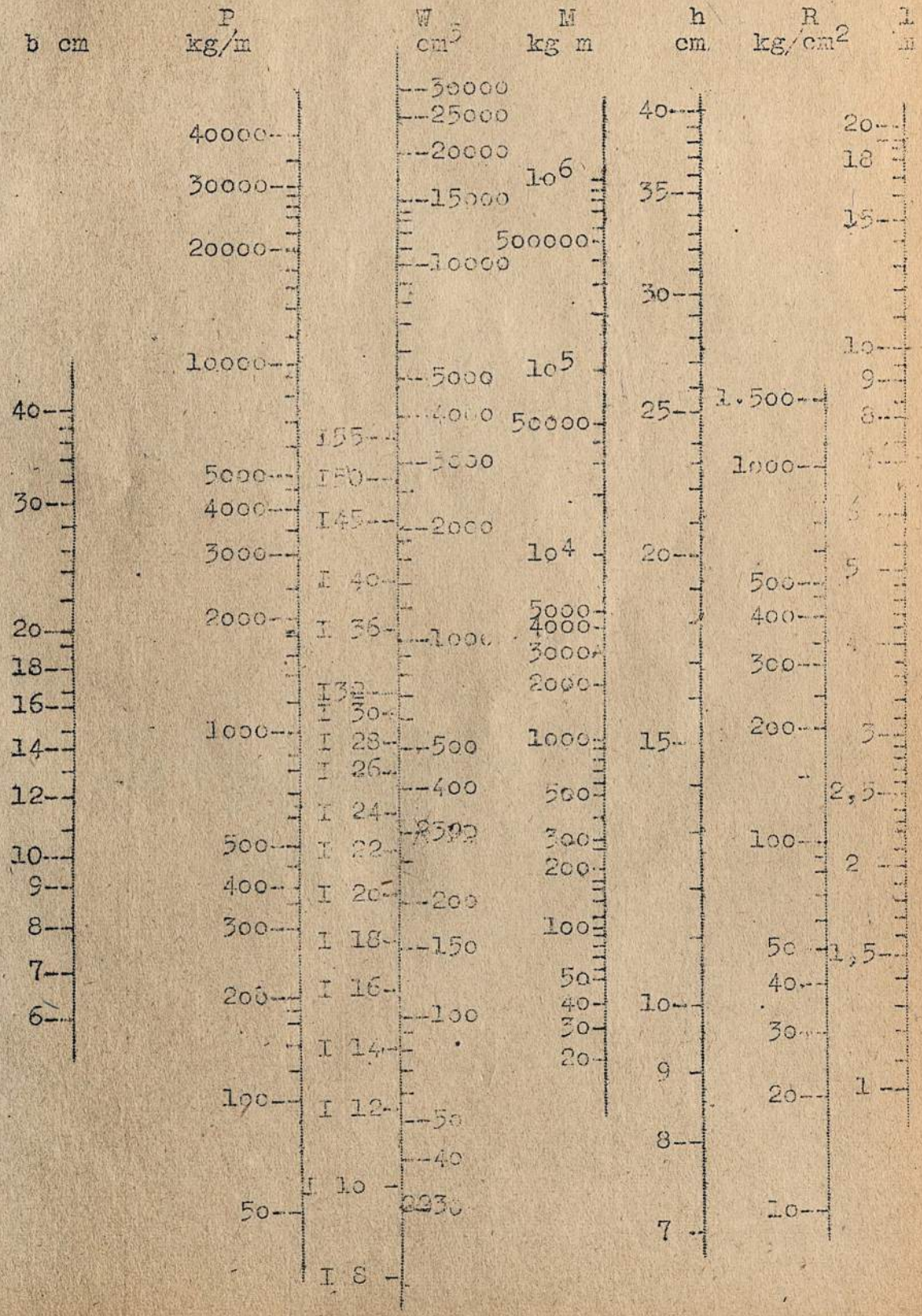

Dviejų atramų neįtvirtintais galais sijų, apkrautų vienodai išskirstytu sloginiu, profiliams parinkti n o m o - g r a m o s p a a i š k i n i m a i /žiūr.6 psl./

Veiksmai atliekami paprastos linijuotės pagalba. Kai žinomi du daviniai, surandama visa kita, pav., kai duota P ir l 1/ linijuotė guldoma duotų davinių kryptimi P-l, surandama M; 2/ linijuotė guldoma kryptimi M-R, gaunama W ir ten pat geležinėms sijoms profilio Nr.3/ Pagal W pasirenkama medinės sijos skerspiūvis, imant h didesnį negu b.

PRAKTIKA IR TEORIJA.

Dažnai sakoma, jog teorija esanti mažai reikšmingas dalykas, o praktika - tai viskas: praktikos aukštam laipsniui pasiekti nereikalinga, esą, tiek daug painios sudėtingos teorijos. Sakoma ir priešingai - kad teorija yra pats aukščiausias laipsnis technikoje ar kurioje nors kitoje srityje. Paprastai specialistai praktikai ir teoretikai yra nevienodai vertinami.

Kaip siejasi praktika su teorija, randame viename J.Lazausko filosofinio turinio veikale. Ten praktika ir teorija ir jų laipsniai atvaizduoti tokioje schemoje:

naiviška praktika
↓
naiviška teorija
↓
kritiška teorija
↓
kritiška praktika

Šią schemą, - imant bendrai bet kurią sritį ar atskirą individą - specialistą, - reikia suprasti taip: pirmiausia atsiranda naiviška, primityviška, paprasta praktika, iš kurios susidaro tokia pati /primityvi ir paprasta/ naiviška teorija. Vėliau, lygiagrečiai turint naiviską ir praktišką ir teoriją, iš paprastos naiviškos teorijos pamažu susikuria tikra, sąmoninga, kritiška teorija, t.y., tokia teorija, kai į dalyką žiūrima teoretiškai visais atžvilgiais bei aplinkybėmis visapusiškai kritiškai. Iš kritiškos teorijos, sąlygoms esant, atsiranda pats aukščiausias patyrimo laipsnis - kritiška praktika, t.y., tokia kritiška praktika, kai į dalyką žiūrima visapusiškai kritiškai praktiškai ir kritiškai teoretiškai. Kritiška teorija papildo praktiką ir kritiška praktika papildo teoriją. Šį laipsnį pasiekus, praktika ir teorija tampa vienu neskaidomu dalyku.

Iš šios schemos matome, jog pasiekti iš karto aukščiausio laipsnio - kritiškos praktikos neįmanoma; reikia dar prieš tai pereiti naiviškos praktikos bei teorijos ir kritiškos teorijos stadijas.

Panagrinėję ne tik technikos, bet ir medicinos, chemijos, agronomijos bei kitas praktiškas sritis ir jų išsivystymą, - pamatysime, kad duotoji schema taip pat atitinka. Be to, gerai sutvarkytos specialių mokyklų programos turi atitikti šią schemą: turi būti praktika ir teorija tinkamai sugretinta, kad nebūtų nei teorijos nei praktikos per mažai. Kadangi vien mokyklose prieiti prie kritiškos praktikos neįmanoma, išsky-

ges specialius mokslus ar šiaip turįs praktinių ar teoretinių žinių, turi pats siekti kritiškos praktikos, kas padaryti be kritiškos teorijos visai neįmanoma.

Žinau vieną profesorių, kuris prisipažįsta ir gailisi, kad jis, nusimanydamas savo srityje kritiškai teoretiškai, neturi galimybių pasiekti kritiškos praktikos. Kiekvienas specialistas turėtų panagrinėti šią praktikos ir teorijos schemą, nusistatyti kokį jis yra pasiekęs praktikos ir teorijos laipsnį, ir stengtis būti kritišku praktiku savo specialybėje.

Jei visi specialistai bus pasiekę kritiškos praktikos laipsnį - nei teoriją nei praktiką nelaikys nereikalingu ar mažai reikalingu dalyku.

- GRO -

WUERZBURGO LIETUVIŲ STOVYKLOS TECHNIKINIS GYVENIMAS.

1945 m. birželio 17 d. Wuerzburgo stovyklos UNRRA pareino Vengeleyn parėdymu pavesta, per stovyklos vedėją V.Narbutą, dipl.inž.P.Ščepavičiui, D.Meižiui ir A.Grigolaičiui organizuoti techniką tarnybą su statybos skyriumi, stalių ir auto mechaninėmis dirbtuvėmis. Buvo suregistruoti specialistai ir paskirta pareigūnai, kurie tuojau ėmėsi tvarkyti kareivinių apdraskytus /be langų ir durų/ pastatus ir apleistas dirbtuves.

1. S t a t y b o s s k y r i u s , įsteigtas 1945 m. birželio 20 d., sutvarkė ir suremontavo didžiulių kareivinių pastatų čerpių stogus, langus, duris, virtuvę; pastatė penkioms skalbykloms katilus; nuo pat pamatų pastatė mūrinį skalbyklai namą 5,50 x 11,50 x 2,50 m ir kitus sanitarinius įrengimus, įrengė vaikų valgyklos virtuvę ir UNRRA vadovybės gyvenamuose padarė konstruktyvinius pertvarkymus. Statybos skyriaus darbams vadovavo A.Grigolaitis, dipl.inž.K.Krulikas, inž.J.Vaitonis ir Truškauskas.

2. M e c h a n i n i s s k y r i u s , daug darbo idėjus, sutvarkė ir padarė veikiančią didžiulę centralinio šildymo ir vandentiekio bei kanalizacijos sistemą - įrengimus. Mechaniniam skyriui vadovauja inž.A.Stankaitis. Jo rūpesčio dėka gauta daugybė trūkstamų šiems įrengimams dalių, visa pritaikinta ir sutvarkyta, - todėl dabar visa stovykla turi šilimą, vandenį, dušus, kuriais kas dvi savaitės naudojamasi, ir tvarkingai veikiančią kanalizaciją.

3. A u t o - m e c h a n i n ė s d i r b t u v ė s , kurios įsteigtos 1945 m. birželio 20 d., suorganizuotos ir vadovaujamos Dionizo Meižio ir inž.V.Miniuko, - paleido į darbą visai išardytas ir apgadintas elektra varomas darbo mašinas ir įsigijo daugybę naujų įrankių. Kapitaliniai sutaisė 6 sunkvežimius ir 2 lengvas mašinas, kuriomis stovykla ir dabar naudojasi. Pastaruoju laiku dar kapitaliniai sutaisytos 4 automašinos. Sutvarkė stovyklos virtuvės ir vaikų virtuvės įrengimus, pagamino ir sumontavo vaikų karusėlei metalo įrengimus; gyvenamuose namuose sutvarkė durų užraktus, durų ir

langų apkaustymus. Pagamino malkoms piauti mechaninį - elektrinį apskritą piūklą ir vandens siurbliui žibalinį motorą. Nuolat be pertraukos taiso auto lengvas mašinas ir sunkvežimius, atlieka visus kitus stovyklos užsakymus bei metalo darbus. Dirbtuvėse yra šios mašinos: dvėjos metalo tekinimo staklės, metalo obliavimo mašina, frezavimo mašina, gręžimo mašina, presas, vieno židinio kalvė, šveisavimo aparatas ir t.t.

Mechaninėse dirbtuvėse dirba 11 etatinių darbininkų, 6 mokiniai ir 5 šoferiai. Auto-mechaninių dirbtuvių personalo dėka šiuo metu vyksta jau tretieji iš eilės šoferių kursai.

4. Prie mechaninių dirbtuvių veikia ir e l e k t r o s skyrius, kuris įtaiso naujus ir sutvarko visus dirbtuvių mašinų elektrinius įrengimus, krauna automašinoms akumuliatorius ir taiso automašinoms elektros įrengimus. Skyriui vadovauja inž. S.Juodakis.

5. Mechaninės s t a l i ų d i r b t u v ė s pradėjo veikti, kaip ir kiti anksčiau paminėti skyriai nuo 1945 m. birželio 20 d. Stalių dirbtuvių vedėjo prityrusio specialisto A.Kupčiko ir stalių mašinų žinovostaliaus J.Aleknavičiaus dėka, sutvarkyta, paleista į darbą ir pastatytos naujos stalių darbams mašinos: 2 obliavimo mašinos, horizontalinės ir vertikalinis apskriti piūklai, juostinis piūklas, medžio mechaninės tekinimo staklės, paprastas tekilas ir obliavimo mašinos peiliams galąsti tekilas. Stalių dirbtuvių staliai įrengė stovyklos didžiojoje koncerto salėje sceną, lietuvių katalikų bažnyčioj altorių, vargonams platformą, latvių evangelikų koplyčioj altorių. Pagamino koncertų salei, vaikų valgyklai ir kursų bei paskaitų klasėms daugybę suolų ir stalų. Didžiulei stovyklos ligoninei pagamino daug reikalingų baldų, taip pat baldus stovyklos batsiuvių dirbtuvei. Kalėdų švenčių proga atliko vaikų karusėlei 36 vietų medžio įrengimą. Nei vienas stovykloje įvykęs iškilmingas parengimas, nei vienas scenos pastatymas ar koncertas neapsiėjo be kruopštaus ir atydaus, o dažnai net viršvalandinio, stalių darbo. Darbus atlieka 8 staliai ir 2 mokiniai.

6. Š o f e r i ų k u r s a i . 1945 m. rugsėjo 29-30d.d. pirmąją šoferių kursų laidą, trukusią 2 mėnesius, baigė, išlaikė egzaminus, atliko važinėjimo praktiką ir gavo baigimo pažymėjimus 70 kursantų.

1946 m. sausio 20 d. buvo išleista antroji šoferių kursantų laida, kurią baigė per 50 asmenų. Šie kursai tęsėsi du su viršum mėnesių. Š.m. sausio 26 d. pradėjo darbą trečioji šoferių kursų laida. Klausytojų yra 110. Su šių kursų pradžia, kursų vedėjo D.Meižio rūpesčiu, įrengta šoferiams mokymo klasė su įvairiomis automašinų detalėmis, su pastoviai stovinčiu, bet veikiančiu automobiliniu motoru, kurio pagalba atliekamas motoro paleidimo ir bėgių perjungimo mokymas; įsigyta 24 lapų komplektas automobilio kursui pavaizduoti schemų.

Kursų lektorius inž.V.Miniukas yra įsigijęs projekcinį aparatą ir 1000 paveikslų bei schemų automobilizmo kursui pailiustruoti. Pademonstravęs paveikslus vietos kursantams, numato vykti, jeigu bus pageidavimų, parodyti ir į kitas kaimynines stovyklas, kuriose vyksta šoferių kursai. Wuerzburgo stovyklos latvių bendruomenė minėtą lektorių pakvietė vadovauti ir dėstyti šoferių kursuose automobilizmą latvių kalba. Š.m. sausio 22 d. šiuose kursuose pradėjo skaityti paskaitas. Kursantų yra

apie 100. Taip pat inž.V.Miniukas šiomis dienomis išleido savo paruoštą vadovėlį "Automobilis" su 215 iliustracijų. Dėl popieriaus stokos kol kas atspausdinta 500 egzempliorių, opopieriui gavęs išleis antrą laidą keletos tūkstančių egzempliorių. Spausdinama tekstas rotatorium, iliustracijos spaustuvėje. Latviai yra papraše autorių "Automobilį" - vadovėlį išversti į latvių kalbą.

7. E l e k t r o m o n t e r i ų k u r s a i suorganizuoti Inž.ir Techn.D-jos. Kursai pradėjo darbą š.m. sausio 26 d. Klausytojų 60. Kursai tęsis 150 dėstymo valandų. Dėstomi šie dalykai: teoretinės elektromechanikos pagrindai ir elektros medžiagos /35 val./ - dėsto dipl.elektr.inž.E.Martinavičius, elektros jėgainės ir tinklai /20 val./ - dėsto dipl.elektr.inž. V.Elsbergas, elektros installiacijos įrengimai /30 val./ - dėsto elektr.inž.S.Juodakis, elektromechanika /30 val./ - dėsto elektr. inž.S.Grižas, silpnosios srovės: radio technika ir telefonija /30 val./ - dėsto karo techn.ats.pl.K.Babickas, pirmoji pagalba elektros nelaimių atveju /5 val./ - dėsto med.daktaras. Kursams vadovauja dipl.elektr.inž.E.Martinavičius.

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR TECHNIKŲ DRAUGIJA WUERZBURGE.

1945 m. lapkričio mėn. 13 d. iniciatoriai: dipl.inž.P.Ščepavičius, dipl.inž.K.Krulikas ir inž.J.Vaitonis sukvietė Wuerzburgo lietuvių stovyklojo gyvenančius dipl.inžinierius, inžinierius ir karo technikus į organizacinį susirinkimą, kuriame iniciatorių vardu dipl.inž.K.Krulikas padarė pranešimą,nurodydamas organizuotinos draugijos uždavinius ir tikslus, ir pasiūlė įsteigti lietuvių inžinierių ir technikų draugiją. Susirinkusieji šiam pasiūlymui pritarė ir išrinko organizacinę komisiją: dipl. inž.P.Ščepavičių, dipl.inž.K.Kruliką, inž.J.Vaitonį ir inž. E.Sinkevičių. Susirinkimas pavedė komisijai atlikti narių registraciją ir paruošti draugijos įstatų projektą.

1945 m. lapkričio 29 d. organizacinė komisija sukvietė steigiamąjį lietuvių inžinierių ir technikų d-jos narių susirinkimą /iš 12 užsiregistravusių narių/, ir patiekė priimti draugijos įstatus. Įstatai buvo paruošti, imant pagrindu Kempteno lietuvių inžinierių d-jos įstatus, juos papildant ir kiek pakeičiant. Susirinkimas įstatų projektą su kai kuriomis pataisomis priėmė ir nutarė įsteigti Lietuvių Inžinierių ir Technikų Draugiją Wuerzburge. Į D-jos valdybą išrinkta: pirmininku dipl.inž.K.Krulikas, sekretorium inž.J.Vaitonis ir iždininku inž.G.J.Lazauskas.

1945 m. lapkričio 30 d. D-jos įstatus patvirtino Wuerzburgo Lietuvių Stovyklos Komiteto pirmininkas P.Venclova. Gruodžio 19 d. D-jos valdyba pristatė stovyklos UNRRA direktoriui, patiekdama D-jos įstatus ir narių sąrašą anglų kalboje. Iš direktoriaus buvo pageidauta išrašyti D-jai po vieną statybos - architektūros, mechanikos ir kt.sričių žurnalų iš Anglijos arba USA. Direktorius pažadėjo.

Į D-ją įstojo 16 narių ir priimti 2 nariai-rėmėjai. Apie D-jos įsteigimą painformuota Wuerzburgo latvių komitetas ir Hanau bei Kempteno Lietuvių Inžinierių D-jos. D-jos nariai: dipl. inž.P.Ščepavičius skaitė paskaitas lietuvių visuomenei "Skaičiavimo logaritminė linijuotė" principai, praktiškai supažindinant klausitojus su linijuotės veiksmais, pačio prelegento pasigamin-

tos mokomosios logaritminės linijuotės pagalba. Karo techn.ats. kpt.D.Meižys skaitė "Automobilio išsivystymas ir jo istorija" ir mech.tekst.inž.G.J.Lazauskas - "Vilnonių audinių gamyba" /pirmoji dalis - žaliavos ir verpimas/. Apie D-jos įsisteigimą, jos tikslus, jos narių darbus ir leidinius paminėjo lietuvių laikraščiai: "Žiburiai" Nr.2 /14/, Nr.4 /16/, Nr.5 /17/ir vietos stovyklos laikraščiai. Sausio 26 d. pradėjo veikti D-jos suorganizuoti elektromonterių kursai ir tą pat dieną atidaryti šoferių III-sios laidos kursai. Sausio 22 d. D-jos narys inž.Miniukas pradėjo dėstyti ir vadovauti latvių šoferių kursams. D-ja numato netolimoje ateityje, jeigu UNRRA padės parūpinti šiek tiek žaliavos, dar suorganizuoti tekstilininkų kursus,/praktiškai ir teoretiškai /. Praktikos darbams reikalingiausias stakles numatoma patiems pasigaminti stovyklos dirbtuvėse. Kursai numatomi pritaikinti fabrikams ir namų pramonei.

1946 m. sausio 25 d. D-jos valdyba nutarė kviesti Vakarų Vokietijoje gyvenančių inžinierių suvažiavimą Wuerzburge š.m. vasario 23-24 d.d.,tikslu išrinkti vadovaujamąjį centrinį inžinierių organą ir įsteigti centrinę inžinierių draugiją ir kt.

1946 m. vasario 1 d. D-jos susirinkimas nutarė įsteigti Wuerzburgo lietuvių inžinierių d-jos šventę - kovo 19 d. - technikos globėjo šv.Juozapo dieną. Šiame susirinkime išrinkta organizacinė komisija inžinierių suvažiavimui ruošti, o taip pat išrinkta redakcinė komisija suvažiavimo proga išleisti profesinį neperiodinį leidinį "Inžinieriaus Kelias".

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR TECHNIKŲ DRAUGIJOS WUERZBURGE ĮSTATAI.

Šiuos įstatus tvirtinu.
/pas./P.Venclova,Wuerzburgo Liet.Stov.Komiteto Pirmininkas.1945.XI.30.

I.

Draugijos tikslas.

§ 1.

Wuerzburgo lietuvių stovykloje ir jos artimose apylinkėse suburti į profesinę Draugiją lietuvius inžinierius ir technikus, siekti mokslinės pažangos, ruoštis pokarinės Lietuvos atstatymui ir auklėti bei informuoti lietuvius išeivius technikos srityje. Tam tikslui steigiama "Lietuvių Inžinierių ir Technikų Draugija", Wuerzburge.

II.

Draugijos pagrindiniai uždaviniai.

§ 2.

Jungti inžinierius ir technikus į profesinį vienetą, neleisti savintis technikos specialisto vardą jo neturintiems; apsaugoti bei ginti savo teises, garbę ir autoritetą ir atstovauti, sprendžiant stovykloje technikinius klausimus.

§ 3.

Registruoti ir studijuoti pasiektus technikos srityje naujus laimėjimus bei technikinę literatūrą ir dalintis lietuvių inžinierių ir technikų tarpe, o taip pat su kitais lietuvių - išeivių inžinierių ir technikų Draugijos skyriais.

§ 4.

Organizuoti ir remti technikos srityje specialistų ir

amatininkų paruošimą, steigiant jų parengimui atatinkamus kursus, paskaitas ir dirbtuves.

§ 5.

Rūpintis Draugijos nariams, atatinkamu savo technikiniam išsilavinimui, darbu ir užsienių universitetuose studijų gilinimu.

III.

Valdomieji ir kontrolės organai.

§ 6.

Draugijai atstovauti ir jos nariais rūpintis, visuotino susirinkimo, slaptu balsavimu, renkamas šis valdomasis ir kontrolės organai:

A. Valdyba: a/ pirmininkas, b/ sekretorius, c/ iždininkas.

B. Revizijos Komisija: a/ pirmininkas, b/ sekretorius, c/ narys.

§ 7.

Valdybos nepasitikėjimui pareikšti ar visuotinam susirinkimui šaukti, pateikiama Valdybai raštu pareiškimas, pasirašant jame ne mažiau 20% tikrųjų narių skaičiui.

IV.

Tikrieji nariai, garbės nariai ir rėmėjai.

§ 8.

Draugijos tikraisiais nariais gali būti Wuerzburge ar jo artimose apylinkėse gyvenantieji lietuviai: a/ diplomuoti inžinieriai, b/ inžinieriai, c/ diplomuoti technikai, d/ kariški technikai.

PASTABA I. diplomuotais technikais suprantama:

a/ baigę Lietuvoje Aukštesniąją Technikos ir Aukštesniąją Kultūrtechnikos mokyklas, bet dar neįsigiję inžinieriaus vardo;

b/ baigę atatinkamas tolygias technikos mokyklas užsieniuose.

PASTABA 2: Kariškais technikais suprantama: baigę Lietuvoje Kr.Aps.M-jos Aukšt.Karininkų kursų - technikos specialybes.

PASTABA 3: asmenys, kurių baigimo diplomai ar pažymėjimai karo metu yra žuvę, gali būti D-jos Valdybai pristatant, visuotinojo susirinkimo, priimami Draugijos tikraisiais nariais, tuomet kai:

a/ pristatoma Nepriklausomos Lietuvos meto įstaigų pažymejimai, arba jų neturint:

b/ pateikiamas savo ranka rašytas pareiškimas su trumpu gyvenimo aprašymu, savo ir dviejų D-jos narių-liudininkų ėjusių mokslą vienoje mokykloje ar vienoje įstaigoje dirbusių parašais.

§ 9.

Visuotinas susirinkimas gali priimti garbės nariais asmenis, pasižymėjusius technikos darbuotėje ir pasidarbavusius lietuvių tautos gerbūviui.

§ 10.

Rėmėjais-nariais Draugijos Valdyba gali priimti kiekvieną taurų asmenį, kuris padeda Draugijai, šelpdamas ją piniginiai, ar teikdamas Draugijai kitokią paramą bei pagalbą.

V.

Pajamos ir turtas.

§ 11.

Draugijos pajamos: a/ nario mokesčiai, b/ paskaitų įgytas

§ 12.

Draugijos turtas gali būti judomas, taip pat ir nejudomas: nejudomas turtas įgyjamas tik aiškiai nustačius teisinę įsigijimo būklę.

VI.

Garbės Teismas.

§ 13.

Draugija gali turėti savo garbės teismą, kurio sudėtį nustato visuotinas Draugijos susirinkimas, Garbės Teismui nesant, vadovaujamasi bendru Wuerzburgo stovyklos garbės teismu.

VII.

Turto Likvidacija.

§ 14.

Aplinkybėms susidėjus, Draugiją likviduojant, jos turtas pereina "Lietuvių Stovyklos Komitetui, Wuerzburge", arba lietuvių išeivių atstovaujančiam centrui.

VIII.

Baigiamieji nuostatai.

§ 15.

Įstatai įgyja galios tikriesiems Draugijos nariams, visuotiname susirinkime, juos priėmus ir pradeda veikti juos "Lietuvių Stovyklos Komitetui", Wuerzburge, patvirtinus.

Wuerzburgas. 1945.XI.29 d.

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ DRAUGIJA KEMPTENE.

1945 metų vasarą Kemptene įsisteigė Lietuvių Inžinierių Draugija. Draugijos Valdybą sudarė prof.A.Damušis, prof.S.Kolupaila ir inž.Riauba. Draugijos nariai aktyviai talkininkauja liaudies universitete paskaitomis. Suorganizuoti šoferių kursai. Š.m. sausio 17 d. Kempteno inžinierių draugija išsirinko naują valdybą, kurią sudaro pirmininkas Daukus, sekretorius Draugelis, kasininkas Riauba. Draugija savo narių tarpe turi profesorių Kolupailą, doc.Kriščiukaitį ir kitus žinomus inžinierius. Profesorius A.Damušis studijų reikalais šių metų pradžioj iš Kempteno išvyko.

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ KOLEKTYVAS HANAU.

1945 m. rugsėjo 2 d. gyveną Hanau stovykloje inžinieriai susibūrė į inžinierių kolektyvą, kurį sudaro 34 dipl.inžinieriai ir 38 inžinieriai. Kolektyvui vadovauja išrinkta valdyba. Tikslas - suburti visus stovyklos inžinierius į bendrą šeimą, įtraukti į bendrą kūrybos darbą ir rūpintis inžinieriams darbu. Prie stovyklos UNRRA žinioje veikia stovyklos technikos biuras, kuriam vadovauja lietuviai inžinieriai. Technikos biuras vykdo UNRRA įstaigos ir stovyklos užsakymus - darbus. Inžinierių kolektyvas suorganizavo šoferių ir elektromonterių kursus.

INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIMĄ ORGANIZUOJANT.

Po naujų metų lietuvių laikraščiuose ne vieno yra išsireikšta, jog mes ligi praėjusių metų pabaigos lyg ilsėjomės po gilių ir skaudžių išgyvenimų ir po pakartotino bėgimo vargingų kelionių į taikos ir laisvės pusę. Po išsibiaškymo pavieniui po visą buv. Vokietijos erdvę, vėl susibūrėm ir sudarėm didesnes bendruomenes bei grupes; susiradom daugis iš mūsų savo šeimų narius, artimus bei pažįstamus; jau apsipratom naujose gyvenimo apystovose ir gyvenam pasirinktose vietose atsikvėpę, pailsėję.

Pastaruoju laiku kitos profesijos jau susiorganizavo į centrinius vienetus, įsijungė į bendra profesinį organizacinį darbą, norėdamos ką nors daugiau, ką nors visiems profesijos nariams naudingo nuveikti. Tiesa, inžinieriai daugumoje beveik visose stovyklose iš karto įsijungė į darbą - ne organizacinį, bet į visai bendruomenei reikalingą ir naudingą pastatų ir kitų sanitarinių įrengimų tvarkymo darbą. Dauguma iš jų turi to darbo pakankamai visą laiką ir šiuo metu. Kai kur susiorganizavo ir vietinės inžinierių draugijos bei kolektyvai. Bet to negana. Negana, čia paminėto darbo, negana vietinių organizacijų ar kolektyvų - jau pribrendo reikalas turėti bendra inžinierių, o geriau dar, visų inžinierinių - techniškų pajėgų, t.y., inžinierių bei visų artimų technikos specialistų bei amatininkų sąjungą. Atrodo, šios sąjungos branduolį ir centrinę vadovybę turėtų sudaryti inžinieriai, o kitų techniškų specialybių sekcijos turėtų veikti prie centro valdybos, atskirų sekcijų vadovų vadovaujamos. Tada visas išeivių techniškas organizacinis gyvenimas būtų apimtas ir techninis profesinis žurnalas jau savaime taptų reikalingas ir techniškos literatūros tiek naujos leidimas, tiek esamos - turimos daugintinimas būtų lengviau įmanomas.

Tuos tikslus ir darbus numatydama Wuerzburgo Inž.ir Techn. D-ja ėmėsi iniciatyvos šį pirmąjį Vokietijoje gyvenančių tremtinių inžinierių suvažiavimą organizuoti š.m. vasario 23-24 d.d. Šis klausimas iškilo jau š.m. sausio 3 d. visuotiniame D-jos narių susirinkime, nuo kada prasidėjo suvažiavimo organizavimo užuomazga. Iš vietos UNRRA direktoriaus gavus principinį pritarimą ir nutarus D-jos valdybai ir visuotiniam susirinkimui, š.m. sausio 30 d. buvo išsiuntinėta Vokietijoje einantiems lietuvių laikraščiams ir didesnėms lietuvių stovykloms suvažiavimui kvietimai.

Po trumpo laiko, jau kvietimus išsiuntinėjus, sužinota, kad Augsburge vasario 1 d. kito suvažiavimo proga, suvažiavę inžinieriai savo pasitarime nutarė suvažiavimo organizavimą pradėti, pavedant Augsburgo inžinieriams išaiškinti suvažiavimo vietą, nustatyti datą ir paruošti statutą. Tada mūsų D-jos valdyba tuojau susirišo su Hanau ir Augsburgo inžinierių vadovybėmis ir susitarė mūsų pradėtą suvažiavimo iniciatyvą įgyvendinti, savo keliu Augsburgo inžinierių vadovybė apsiėmė paruošti numatomos įsteigti inžinierių s-gos statutą.

TECHNIKINĖ KRONIKA.

Čia norima atvaizduoti kiek yra mums žinoma iš spaudos ir šiaip, apie lietuvių inžinierių bei technikos darbuotojų veiklą išeivijoje ir tėvynėje.

- -Dipl.inž.Kriščiukaitis karo metu rašęs nuo sunkaus fabriko atliekamu laiku urbanizmo vadovėlį. Šį darbą inž.yra pasiryžęs baigti, kuris yra labai reikalingas Lietuvos miestų bei miestelių atstatymui.

- -Prof.J.Šimoliūnas 1944 m., esant sunkioms darbo sąlygoms, buvo paruošęs spaudai mokslo darbą,,Molio statyba". Tą pat metų XI.27 d. naktį Freiburgą bombarduojant sudegė šio darbo rankraštis. Šiuo metu profesorius skirtas UNRRA universiteto Muenchene konstrukcijų katedros profesoriumi ir ruošiasi naujam darbui.

- -Prof.S.Kolupaila, gyvenantis Kemptene, baigė tvarkyti Nemuno hidrologinę medžiagą - apie 700 lapų tomą. Visos tabelės multiplikuotos šviesorasčiu. Taip pat profesorius papildė ir patobulino savo "Hidrometriją" naujai laidai, ji bevelik visa išversta į vokiečių kalbą. Be to, dar baigė "Hidraulikos" kursą. Profesorius naudojasi hidrometrine laboratorija, kurioje atliko visą eilę naujų tyrimų, kurie bus igyvendinti ateityje.

- -Prof.Kolupaila Kempteno lietuvių liaudies universiteto klausytojams nuolat skaito paskaitas, skirtas mokslo populiarizacijai ir apie keliones po svetimus kraštus. Savo paskaitas paįvairina spalvuotų Lietuvos vaizdų iliustravimu. Be to, Kempteno liaudies universitete inž.Pabedinskis skaito paskaitų ciklą iš tekstilės srities.

---Doc.Kriščiukaitis Kempteno lietuvių stovyklos laikraščio "Alguvos Baro" redakcijos suruoštame paskaitų cikle apie Lietuvos krašto pažinimą skaito paskaitas tema "Urbanizmas".

- -Bažnytinio meno institutas Romoje "Beato Angelico" ėmėsi organizuoti naują meno mokyklą Romoje su architektūros, skulptūros ir tapybos skyriais. Architektūros skyriaus klausytojai, išlaikę visus egzaminus ir atlikę pratybų darbus, gaunatitulą "Proffesore di disegno architettonico" ir teisę sudarinėti įvairius architektūros projektus. Instituto adresas: "Beato Angelico" Roma, Piazza della Minerva 42. Mūsų architektai, susidomėję kalbamu institutu galėtų tapti ir mūsų bažnytinėje architektūroje naujų kūrinių kūrėjais išgriautoje Lietuvoje.

- -Keletas lietuvių studentų technikų lanko Zuericho aukštąją technikos mokyklą Šveicarijoj. Studentus materialiai remia Amerikos lietuviai.

- -Pabaltės universitete Hamburge nusistatyta tarp kitų 8 fakultetų organizuoti: chemijos fakultetą su chemijos, cheminės technologijos ir farmacijos skyriais; architektūros ir statybos fakultetus; inžinerijos fakultetą su mechanikos ir elektrotechnikos skyriais.

- - Austrijoje, Graze studijuoja keletas lietuvių studentų technikų aukštojoje technikos mokykloje.

- -Aukštosios technikos mokyklos veikia Hanoveryje, Stuttgarte ir Darmstadte.

- -Prof.S.Kolupaila Kemptene pradėjo 100 valandų hidrologijos ir hidrometrijos paskaitas.Naudojamasi f-mos Ott laboratorija.

- -Iš Dieburgo Muenster-Muna lietuvių stovyklos važinėja į Darmstadtą dipl.inž.Petrelis, kur klauso trijų dalykų kursą ir ruošiasi daktaratui.
- -Amerikos lietuvių spaudos žiniomis, lietuvaitė Eselionaitė, baigusi Californijos universitetą, dirbo atominės bombos išradimo laboratorijoje.
- -Augsburgo lietuvių stovyklos iniciatyva gatvių sankryžoje Augsburge pastatyto paminklinio lietuviško kryžiaus autorius yra dipl.inž.Jonas Mulokas.
- -Ligi šiol paminkliniai kryžiai pastatyti Augsburgo-Hochfeld, Hanau ir Dieburgo Muenster-Muna lietuvių stovyklose. Hanau stovyklos kryžiaus autorius yra dipl.inž.A.Šalkauskas.
- -Wuerzburgo lietuvių Inž.ir Techn.D-jos valdyba buvo iškėlusi sumanymą pastatyti paminklinį lietuvišką kryžių taip pat ir Wuerzburge. Nesant kryžiui pastatyti stovyklos ribose ar apylinkėje tinkamos vietos, šis sumanymas neįgyvendintas. Tuo reikalu tartasi su stovyklos UNRRA direktorium bei gubernatūra Wuerzburge.
- -Nuo pr.m. rugsėjo pradžios Tuebingene veikia lietuvių statybos bendrovė "Unitas", kuri vykdo statybos darbus prancūzų karinės valdžios interesų ribose. Iki šiol bendrovė atremontavo apgriautą trijų aukštų pastatą, garažą, tilto atramas ir dabar dirba Tuebingeno prekių stotyje prie kelių atstatymo darbų. Netoli darbovietės bendrovė turi savo bendrabutį ir valgyklą. Bendrabutyje gyvena darbininkai po 2-3 žmones kambaryje. Valgykloje-seklyčioje dirbantieji laisvalaikį praleidžia beklausydami radijo, lošdami šachmatais ir kitais lošimais. Darbininkai aprūpinami darbo rūbais, batais ir šiaip apranga. Kovo mėnesio pradžioje numatoma suruošti mūro ir medžio darbų kursai. Bendrovės uždavinys suburti, suorganizuoti ir išmokslinti statybininkų jėgas, kad kiekvienas lietuvis darbininkas, neturįs amato, galėtų užsiimti išmoktu amatu ir Lietuvoje tuo įsijungiant į bendrą atstatymo darbą.
- -Wuerzburgo stovykloje tekstilininkas K.Prišmantas atliekamu nuo darbo laiku stovyklos dirbtuvėse dirba rankines audimo stakleles juostoms ir šalikams austi. Kartu gaminama prie staklelių raštuotiems audiniams austi ir žakardo aparatas 4 x 25 sijūlų. Staklelių darbo plotis 50 cm.
- -Kauno universiteto vienas iš prorektorių yra profesorius V.Mošinskis. Technologijos fakulteto dekanas - prof.inž.dr. J.Indriūnas, statybos fakulteto - dipl.inž.A.Bistrickas. Prodekanai dipl.inž.V.Klimavičius ir dipl.inž.J.Janickis.
- -Kaune įvyko inžinierių - architektų suvažiavimas. Išrinkta valdyba: Kumpis, Lukoševičius, Stulginskis, Ščesnulevičius ir Bielinskis.
- -Panevėžio alaus daryklos "Kalnapilio" vedėju yra inž.J.Surkevičius.
- -Nuvykus į JAV ir norint inžinieriui gauti teisę praktikuoti, reikalinga išeiti "post gradnate" kursą ir gauti licensijato laipsnį, kas, kalbą mokant, truktų dvejus metus.
- -Anglijos jėzuitas A.Paul Crane darė Liverpulyje pranešimą apie jo suprojektuotą pigių, patogių ir ekonomiškų namų statybą.
- -Amerikoje numatoma pradėti statyti lokomotyvą, varomą atominės jėgos, gaunamos ardant gyvsidabrio ir plieno atomus.Patentas jau buvo gautas 1939 m. Lokomotyvas būsiąs naudojamas New Yorko centrinei sistemai. 120 vagonų traukiniui vežioti 45 kartus tarp New Yorko ir San Francisko pakaks 1 arbatinio puoduko gyvsidabrio atomų ekspliozijos.

BENDRA KRONIKA.

- -Ligi pereitų metų gruodžio 16 d. Kempteno lietuvių stovyklos Maironio vardo gimnazijos direktorium buvo prof. A. Damušis. Nuo tos dienos pareigas perdavė ir iš Kempteno išvyko savo specialybės mokslui pagilinti.
- -Hanoverio lietuvių stovyklos komiteto pirmininku yra inž. A. Griškėnas. Jis daug prisidėjo prie lietuvių bendruomenės atsikūrimo.
- -Augsburgo-Hochfeldo lietuvių stovykloje į komitetą tarp kitų išrinkti inž. M. Meiliūnas ir inž. K. Biskis.
- -Memmingene įsteigtam Lietuvių Emigracijoje Bibliografijos Biurui vadovauti - pavaduotoju pavesta dipl. inž. S. Šimkui.
- -Stuttgardto lietuvių kolonijoje į naują skyriaus valdybą meno reikalų vadovu išrinktas inž. Matusevičius.
- -Dipl. inž. architektas Vytautas Žemkalnis parašė penkių veiksmų dramą "Audra", kur vaizduojamas netolimos praeities gyvenimas.
- -Wuerzburgo lietuvių gimnazijoje dėsto Wuerzburgo inž. ir techn. d-jos nariai dipl. inž. K. Tymukas ir dipl. inž. V. Elsbergas.
- -Wuerzburgo lietuvių stovyklos komiteto sekretorium yra mech. tekst. inž. G. J. Lazauskas ir butų komisijos pirmininku - chem. tekstilininkas V. Venckus.
- - Gruezburgo lietuvių sąjungos skyriaus valdybos pirmininku yra inž. J. Girna.
- -Pereitų metų pabaigoje Wuerzburgo inž. ir techn. d-jos narys dipl. inž. P. Ščepavičius suorganizavo Wuerzburgo stovykloje bažnytinį chorą. Taip pat žymiai anksčiau - gyvenant daliai Wuerzburgo lietuvių dar Coburge, P. Ščepavičius, Coburgo liet. komiteto kultūros reikalams nario Urbono pavestas, organizavo ir davė užuomazgą meno kolektyvui. Šiuo metu P. Ščepavičius Wuerzburgo stovyklos jungtiniame meno kolektyve dirba administracinį-organizacinį darbą.
- -1944 m. vasario 3 d. Dresdeno didžiojo bombardavimo metu, manoma, bus žuvę dipl. inž. Prapuolenis Algirdas ir dilp. inž. Jasinskas.
- -Š. m. sausio mėn. pabaigoje gyvenęs Hanau stovykloje staiga mirė Heidelberge inž. Vilkas.
- -1941 m. iš Lietuvos į SSSR išvežti inžinieriai: Tursa, Klimauskas, Adomulis, L. Šniukšta, B. Sūdnius, J. Avižonis, G. Bulota, J. Žemaitis, A. Rudys, V. Labanauskas ir prof. J. Jankevičius.
- -Pr. m. lapkričio mėn. pabaigoje Seligenstadto b. Wuerzburg lietuvių stovykloje mirė dipl. inž. Eidrygevičius.

ŽINIOS APIE ŠIANDIENINĮ LIETUVOS PRAMONĖS BEI TECHNIKOS ŪKĮ.

Apie šiuometinę Lietuvą bendrai turima ne daug žinių. Radijo ir spaudos žiniomis po praūžusio karo nedidelė Lietuvos pramonės bei technikos ūkio dalis liko nesunaikinta.

Vilniaus pats miesto centras mažiau nukentėjęs, sugriauti kai kurie jo priemiesčiai. Iš vertingų pastatų sužalota ir sugriauta apie 160. Vilniuje įsteigtas bakelito fabrikas, gaminąs sagas, įvairias dėžutes ir šiaip smulkmenas /įmonei vadovauja

Šaškovas, Katušonovas, Lebedevas, Burova, Sabalevska ir Jurkevičiūtė./ Veikia invalidų artelė "Viltis". Radijo stotis veikia. Gyventojų apie 180.000.

Kaune susprogdinta senoji elektros stotis, ties Karo Muziejumi, pašto rūmai, sudegė fizikos-chemijos instituto rūmai Aleksote, visiškai sunaikinta geležinkelio stotis. Sunkiai, esą, įmanoma atstatyti geležinkelio stotis ir taip pat elektros stotis Petrašiūnuose, nors ji esanti ne tiek daug apgadinta. Tunelis sugriautas, bet traukiniai praeina. Mieste susisiekimo autobusais nesama. Kaunas ilgą laiką neturėjo elektros ir vandens. Radijo stoties iki šiol visai neturėjo. Ją išmontavo pasitraukdami vokiečiai. Dabar rusų pastatyta mažo galingumo radijo stotelė. Gyventojų Kaune priskaitoma apie 120.000.

Šančių rajone sunaikintos beveik visos įmonės. Kai kurios iš jų baigiamos atstatyti, kad galėtų nors šiaip taip darbą pradėti. "Metalo" fabrikas buvęs apgriautas ir išdegintas apie 95 %. Fabrikui atstatyti susidaręs darbininkų kolektyvas, vad.darb.Paltanavičiui, fabriką aptvarkė ir paleido į darbą. Veikia 9 cechai, iš viso 46 mašinos. 11 mašinų dar nėra paruoštų patalpų. Dirba trim pamainom. Gamina reikalingiausius namų apyvokos reikmenis: kibirus, šarnyrus durims ir langams, mažesnes vinis ir pn. Vilnonių audinių fabrikas "Drobė" į darbą dar nepaleistas, vyksta tik atstatymo darbai. Numatoma nustatytu laiku darbus užbaigti. Iki šiol fabriko atstatymo darbams idėta 1.700.000 rublių. "Ringuvos" fabrikas sutvarkytas ir jau dirba.

Šilko audinių fabrikas "Kauno Audiniai" taip pat dirba. Audėja Uoginskienė dirbanti keturiomis staklėmis. Vilnonių audinių fabriko "Lima" streichgarn ir kammgarn verpyklos į darbą nepaleistos. "Maisto" fabrikas belaisvių baigiamas atstatyti, Gumos fabrikas "Inkaras" pradėjo dirbti. Kauno žvakių fabrikas gamina ir parfumerijos gaminius. Tabako fabrikas "Zefir" veikia. Taip pat veikia invalidų artelė "Gerovė".

Pereitais metais Nemune plaukiojo "Maksim Gorkij", "Černiakovskij" ir vienas nedidelis garlaivis vilkikas. Lietuvos susisiekimo reikalams Nemune vadovauja inž.Černobričovas ir inž.Proskuriakovas.

Klaipėdos miestas išdegintas, sugriautas, uostas ir elektros jėgainė, laivai ir mašinos vokiečių išgabentos. Jau veikia vandentiekis, radijo stotis, tiekiama elektra. Gyventojų mieste tik apie 8.000. Medvilnės fabrikas paleido į darbą vos 8 stakles.

Bendrai imant, miestuose ir miesteliuose pramonės įmonės su įvairiais šlubavimais dirba. Iš cukraus fabrikų pradėjęs darbą Panevėžio fabrikas . Marijampolės fabrikas atstatomas. Pradėjo veikti Šiaulių trikotažo fabrikas, veikia Panevėžio alaus darykla "Kalnapilis".

Miškų paruošų trestai per paskutinį metų ketvirtį paruošė ir išvežė prie geležinkelių linijų 60.000 kūbinių metrų sparmedžių Donbaso šachtoms.

Lietuvoje veikia trys invalidų artelės: Kaune - "Gerovė", Vilniuje - "Viltis" ir Radvilišky - "Kibirkštis". Steigiamos artelės Rokišky, Šiauliuose ir Panevėžy. Vilniaus ir Kauno artelėms numatoma pavesti mylo fabrikus. Privačių amatininkų nėra - visi turi dirbti artelėse. Pavyzdžiui, esą,

privačiam siuvėjui siuvimo mašinai laikyti reikia gauti patentas, kuris kainuojąs 20.000 rublių.

Karo metu daug miestų apgriauta, bet daug ir visai sunaikinta. Biržų mieste sunaikinta 70 % visų pastatų. Tas pats ir Alytuje. Panevėžy sugriauta apie 200 pastatų. Iš Joniškio tik griuvėsiai. Šiauliai išliko tik pakraščiuose. Net sugriautą šv.Petro ir Povilo bažnyčia. Šakių apskrity labiausiai nukentėjo Lekėčių ir Griškabūdžio bažnyčios. Švenčionyse išliko tik keli namai. Tas pats Marijampolėj ir Vilkavišky. Iš Zarasų apskrities labiausiai nukentėjo Smalvų, Dukšo, Degučių ir Salako miesteliai.

Lietuvoje numatoma ne tik sugriautą pramonę ir šiaip technikos ūkį atstatyti, bet ir žymiai praplėsti. Numatoma pastatyti hidro elektrinę stotį, kokios iki šiol galingumo atžvilgiu Lietuvoje nebuvo net projektuota, cemento fabriką ir lengvosios pramonės didesniam išsivystymui - staklių fabriką ir kt.

KULTŪRINĖ WUERZBURGO STOVYKLOS VEIKLA.

1945 m. bėgyje lietuvių stovyklos Wuerzburge gyvenimą kūrė ir intensyviai veikė šios kultūrinės organizacijos: pilna aštuonių klasių gimnazija, 4 skyrių pradžios mokykla, vaikų darželis, liaudies universitetas, dailės studija, meno kolektyvas "Šietynas", vaikų teatras, dramos kolektyvas, bažnytinis choras. skautų tuntas, inž.ir techn.d-ja, anglų kalbos, šoferių ir kt. kursai, ~~xxxxxx~~

Šiuo metu stovykloje yra 1018 lietuvių, jų tarpe 419 vyrų, 349 moterys ir 250 vaikų iki 15 m. amžiaus. Gyventojų specialybėmis surašymo duomenimis stovykloje yra: pradžios mokyklos ir gimnazijos mokinių 208, šeimininkių - 131, pradžios mok.ir gimnazijos mokytojų - 60, ūkininkų, ūkininkių - 56, studentų - 44, biuro tarnautojų ir šiaip valdininkų - 43, siuvėjų - 30, šoferių - 23, buhalterių - 22, prekybininkų - 21, šaltkalvių - 19, artistų ir šiaip menininkų - 18, mašininkių - 18, inžinierių - 17, geležinkelio tarnautojų - 15, mechanikų ir auto mechanikų - 14, stalių - 14, gail.seserų, slaugių ir sanitarių - 13, teisininkų - 12, gydytojų - 12, pašto tarnautojų - 12, elektromechanikų ir monterių - 9, tekstilės pramonės specialistų, statybos darbininkų, mezgėjų, batsiuvių, kirpėjų, spaustuvės darbininkų, agronomų, ekonomistų, miškininkų - po 4-6 grupėje. ir kitų mažiau.

1. G i m n a z i j a įsteigta liepos 22 d. pereitais metais /antroji iš eilės Vokietijoje gimnazija/. Mokinių 120. Gimn.direktorius Ignas Serapinas. Gimnazijos moksleivių jėgomis buvo suvaidinta 4 veiksmų, 3 paveikslų lietuvių liaudies pasaka "Eglė žalčių karalienė", dramatizuota rašytojos gimnazijos mokytojos J.Augustaitytės-Vaičiūnienės.

2. Keturių skyrių p r a d ž i o s m o k y k l a i vadovauja mok.Bliumas.

3. V a i k ų d a r ž e l i u i vadovauja Antanina Gintautienė. Darželį lanko 60 priešmokyklinio amžiaus vaikų.

4. L i a u d i e s u n i v e r s i t e t a s stovyklos visuomenei davė daugelį paskaitų įvairiais klausimais.

5. D a i l ė s s t u d i j a dail.Č.Janušo iniciatyva atidaryta pr.metų pabaigoje. Lanko apie 20 kursantų. Dėstoma dekoratyvinė kompozicija, ornamentika, piešimas iš modelių, šriftai ir plakatai, tapyba ir kt. Mokoma ir praktiškų dalykų.

6. Meno kolektyvas "S i e t y n a s", susidedąs iš mišraus choro, vyrų okteto, atskirų solistų, orkestro ir tautinių šokių grupės 1945 m. gruodžio 29 d. šventė pusės metų sukaktį, suruošdamas savo 35-tąjį koncertą. Kolektyvas su dideliu pasisekimu koncertavo kitose stovyklose lietuviams, kitataučiams bei amerikiečių kariams. Tautinius drabužius ir visą kitą, kas matoma scenoje, kolektyvas pasigamino pats. "Sietynui" vadovauja Alg.Kačanauskas, choro dirigentas Vyt.Jančys, dail.Povilas Osmolskis, šokių grupės vadovas M.Aukštuolis.

7. V a i k ų t e a t r a s pr.metų lapkričio mėn. pabaigoj pasirodė su savo programa - vaikų šokiais ir vaidinimais. Iki šiol davė 4 spektaklius. Vaikų teatrui vadovauja V.Janušienė ir K.Narbutienė, Dailininkai Dobužinskis ir Janušas.

8. D r a m o s k o l e k t y v a s sausio 5-6 d.d. statė Petro Vaičiūno 5 veiksmų dramą "Sudrumstoji Ramybė" ir vasario 16 d. išvakarėse - S.Čiurlionienės 4 veiksmų dramą "Aušros Sūnūs". Dramos kolektyvui vadovauja Pranas Zenkevičius, dailininkas Č.Janušas.

9. Š.m. sausio mėn. pradžioje P.Zenkevičiaus iniciatyva sušaukta atskirai veikiančių meno kolektyvų bendras susirinkimas ir išrinkta bendra meno kolektyvo valdyba, sujungiant visus atskirus kolektyvus draugėn.

10. S k a u t ų t u n t a s priskaito ligi 140 skautų ir turi 6 vienetus - draugoves. Tuntininkas vyr.sklt.Sraišiskis, jam išvykus - Norvydas.

11. Į v a i r ū s k u r s a i . Šiuo metu veikia L.Savėno vadovaujami a n g l ų k a l b o s kursai. Kursantų per 100. UNRRA direktorius W.G.Cargill dėsto jau pramokusiems anglų kalbą. Anksčiau vedė kursus A.Kačanauskienė, Grudzinskaitė ir V.Aušrota.

Sausio 2 d. pradėta gailestingųjų seserų-samaritiečių kursai. Dėsto lietuviai gydytojai. Kursams vadovauja dr.Stasiūnas. Kursus lanko 32 kursantės.

Sausio 25 d. pradėjo veikti siuvimo, kirpimo ir rankdarbių kursai. Lanko apie 80 kursančių. Kursams vadovauja Paliušaitytė.

Vasario 1 d. pradėjo darbą buhalterijos kursai. Kursantų per 30. Kursams vadovauja A.Pračkaila.

12. S t o v y k l o s s p a u d a . Stovykloje leidžiami šie sieniniai laikraščiai: "Lietuvių Žinios" su kaddieniniu radijo žinių biuleteniu. Neseniai buvo išleistas 200-sis biuletenio numeris. Redaguoja žurnalistai Kasniūnas Vytautas ir Kalakauskas Jurgis.

"Komiteto Informacija" leidžiama stovyklos lietuvių komiteto informaciniams tikslams. Išleista 10 numerių.

"Stovyklos Balsas" leidžiamas ir redaguojamas kolektyvo "Demokratas". Išleista 5 numeriai.Ats.redakt.A.Stančikas.

13. P a r o d o s . Stovykloje surengė savo dailės kūrinių parodas: dail.Č.J anušas, išstatęs 50 tempera ir tapybos kūrinių, ir dail,Vijeikis,- 40 kūrinių akvarėlės ir tempera. Daug dailininkų paveikslų nupirko amerikiečiai kariai, - dalis paveikslų išvežta į Ameriką. Dail.Vijeikio "Lietuviškoji Madona"

ir dabar puošia Wuerzburgo lietuvių stovyklos bažnyčios altorių, o dail.Č.Janušo "Pažaislio Marijos" paveikslas - Seligenstadt lietuvių stovyklos bažnyčios altorių.

Prieš Kalėdų šventes surengta pačių moterų pagamintų vaikams žaislų paroda. Keliolikos moterų per trumpą laiką buvo pagaminta apie 170 žaisliukų, daugiausia iš atliekamų medžiagų skiaučių vidų iškemšant drožlėmis. Darbui vadovavo E.Dainienė.

Vasario 16 d. proga surengta lietuviškų liaudies dirbinių /audinių, nezginių, juostų, medžio dirbinių, gintaro, knygų, lietuviškų pašto ženklų, pinigų ir pn./ paroda. Parodoje buvo specialus eksponatų skyrius, kas pagaminta išeivijoje. Be to buvo išstatyti Dailės Studijos geresni darbai. Parodą paruošė iš stovyklos gyventojų turimų eksponatų dail.Dobužinskis.

14. M i s i j o s pr.metų gruodžio 7 - 14 d.d. misionierius Tėvas J.Bružikas laikė misijas.

15. P a š t a s . Pr.metų lapkričio mėn. pabaigoj paštininkų iniciatyva įsteigta Wuerzburgo lietuvių stovykloje pašto agentūra prie Wuerzburg 7. Atliekama visos pašto operacijos, parūpina stovyklai lietuviškų laikraščių bei knygų. Paštui vadovauja J.Mackus ir S.Liaučys.

Stovyklos vadovybė: UNRRA Direktorius W.G.Cargill, Stovyklos Vedėjas ats.mjr.V.Narbutas, Lietuvių Komiteto pirmininkas Vijus Venclova, moterų komiteto pirmininkė E.Dainienė, stovyklos klebonas kun.S.Šantaras, Stovyklos Policijos vadas ats.plk.Kriaunaitis, Lietuvių grupės policijos vadas Baleišis.

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ LEIDYKLOS VOKIETIJOJE.

1. Guenzenhauseno lietuvių stovykloje įsteigta lietuviškos spaudos leidykla ir spaudos atstovybė. Adresas: /13b/ Guenzenhausen/B., Ansbacherstr.32 Zimmer 1. V.Šulaitis.

2. Wiesbadene įsisteigė knygų spaustuvė ir leidykla "Giedra".

3. Prancūzų zonoje - knygų leidykla "Patria".

LIETUVIŲ EMIGRACIJOS BIBLIOGRAFIJOS BIURAS /LEBB/

Visi emigracijoje išleisti ir leidžiami spaudiniai lietuvių kalba tiek apie Lietuvą, tiek apie lietuvius svetimomis kalbomis registruojami Tarptautinio/Bruxell/ ir Lietuvos /Kauno/ bibliografijos instituto taisyklėmis. Organizacijos, leidyklos ir redakcijos kviečiamos siuntinėti savo senesnius ir naujus spaudinius Biurui - Office of Lithuanian Bibliography in Emigration /13b/ Memmingen - Fliegerhorst /Bayern/ D.P.Camp Bl.2. R.28.

LEBB vedėjas yra bibliografas - bibliotekininkas A.Ružancovas bei dipl.inž.S.Sinkus.

LIETUVIŲ PROFESINIAI IR ORGANIZACIJŲ SUVAŽIAVIMAI .

- -Hanau stovykloje 1945 m. spalių 24-25 d.d. buvo sukviestas Vokietijoj gyvenančių lietuvių miškininkų pasitarimas. Dalyvavo per 70 miškininkų.
- -Hanau stovykloje 1945 m.gruodžio 8-9 d.d. įvyko teisininkų suvažiavimas. Dalyvavo 97 teisininkai. Iš viso Vokietijoje lietuvių teisininkų esama 302.
- -Tuebingeno stovykloje š.m. sausio 25-26 d.d.sukviestas lietuvių rašytojų suvažiavimas. Dalyvavo apie 30 rašytojų.Įsteigta lietuvių rašytojų trentinių sąjunga. Nutarta leisti almanachas, kuriame dalyvaus 40 rašytojų.
- -Augsburgo stovykloje š.m. vasario 1 d. įvyko ekonomistų suvažiavimas, o taip pat inžinierių ir agronomų pasitarimas.
- -Š.m. vasario 1-2 d.d. Wiesbadeno stovykloje "Dainavos"tunto iniciatyva Wiesbadene įvyko skautų vadų, gyv.amer.zonoje, pirmasis suvažiavimas.
- -Hanau stovykloje sausio 12-14 d.d. buvo suvažiavę gimnazijų ir progimnazijų direktoriai aptarti gimnazijų ir knygų leidimo reikalus. Priimta švietimo reikalais deklaracija.

ANTROJO PASAULINIO KARO BALANSAS.

Berlin /DANA/ Šveicarijos Berno savaitraščio "Der Weg" žiniomis:

1. Žuvusių žmonių frontuose 14,45 mil., nužudytų 5,5 mil., subombarduotų 2,86 mil.,koncentr.lag.žuvusių 11 mil.Iš viso žuvusių 33,81 mil.

2. Paliko invalidais 26,65 mil.žmonių, be pastogių - 21,24 mil., be tėvynės - 15 mil. Iš viso skaudžiai karo paliestų 65,89 mil.žmonių.

3. Sugriautų pastatų: privatinių namų 32 mil., viešų pastatų 17,8 mil. Iš viso 49,8 mil.pastatų. Iš to susidaro 35 mil.metrų aukščio griuvėsių. Sunaikintų riedmenų 666.000, sunaikintų prekybos laivų 30 mil.br.reg.to, t.y.5-6 tūkst.prekybos laivų.

4. Iš Vašingtono /ANS/ pranešama, jog antrojo pasaulinio karo išlaidos siekiančios daugiau kaip trilijoną dolerių.Ginklavimui ir karo medžiagoms išleista, esą, 1154 milijardai dolerių, pagal H.Brady apskaičiavimus. JAV karo medžiagoms išlaidos siekiančios 317,6 milijardų dolerių, Sov.S-ga išleidusi 192 milijardus dolerių ir D.Britanija 120 milijardų dolerių. Ašies valstybėms karas kainavęs apie 469 milijardus dol.

TECHNIKINIAI LEIDINIAI.

Inž.V.Miniuko /Wuerzburgo Inž.irTechn.D-jos nario/"Automobilis" 110 rotatorium spausdintų puslapių, 215 iliustracijų spausdintų spaustuvėje. ~~Viršelis~~ Autoriaus leidinys 500 egz. Wuerzburge 1946 m.

Leidžia ir redaguoja Lietuvių Inžinierių ir Technikų Draugija Wuerzburge. Association of Lithuanian Engineers and Technicians in Wuerzburg. /13a/ Wuerzburg 7 D.P.Camp Northern Casern.